

MIKÄ KANTAA TULEVAISUUTEEN?

Tavoitteet:

- Pohtia elämän tärkeysjärjestyksiä, hyvää tulevaisuutta ja kestävää elämäntapaa.
- Orientoida ajatuksia nuorten hyvinvointiin vaikuttavien globaalien syy-seuraussuhteiden ja kestäväen kehityksen kysymysten tarkasteluun.

Kesto: 30 + 15 min.

Ryhmäkoko: Voidaan toteuttaa yksilöharjoituksena tai pareittain.

Tarvikkeet

- Fläppipaperia tai valkotaulu
- 5 eri väriä post it -lappuja ja kyniä
- Osa 2 varten: Kestävän kehityksen tavoitteet nähtäville tai tulostettuna ryhmille (liite 1: Suomen YK-liiton juliste)

Osa 1. (Sopii kaiken ikäisille)

Tehdään koko ryhmälle yksi yhteinen ihmishahmo, jonka ääriviivat piirretään suurelle paperille. Esimerkiksi fläpille mahtuu isohko hahmo. Hahmo esittää lasta tai nuorta ja hahmolle voidaan myös keksiä yhdessä nimi. Jokainen osallistuja saa viisi eriväristä post it -lappua. Laput täytetään yksilötyönä.

Yhdelle lapulle kirjoitetaan elintärkeitä asioita, joita ilman ei voi elää (esim. ruoka, juomakelpoinen vesi,...). Laput kiinnitetään hahmon jalkojen juureen perustaksi. Toiselle lapulle kirjoitetaan asioita, jotka auttavat nuorta saamaan hyvän tulevaisuuden (perhe, koulutus, rauha, sosiaaliturva,...). Nämä kiinnitetään jalkoihin kuljettamaan hahmoa eteenpäin. Ylävartaloon liitetään asioita, jotka tekevät nuoren elämästä mukavampaa, mutta jotka eivät ole ihan välttämättömiä (harrastukset, pelit, matkailu,...). Pään laitetaan nuoren toiveita, unelmia ja ajatuksia tulevaisuudesta: asioita, jotka todennäköisesti tekevät hänestä onnellisen aikuisen, jos kaikki vartaloon ja jalkoihin kiinnitetty toteutuu. Hahmon sivuille liimataan viidennet laput, joissa on tapahtumia ja asioita, jotka voivat estää nuorta saamasta hyvän tulevaisuuden.

Kun laput on kiinnitetty, tarkastellaan hahmoa yhdessä. Luetaan ääneen, minkälaisia asioita osallistujat ovat kiinnittäneet hahmoon ja keskustellaan yhdessä:

- Mitkä asiat ovat elintärkeitä, mitä ilman emme voi elää?
- Mikä auttaa nuorta saamaan hyvän tulevaisuuden? Toteutuvatko nämä asiat kaikkien nuorten kohdalla esimerkiksi Suomessa? Entä minkälaiset asiat voivat estää nuorta saamasta hyvän tulevaisuuden tai ajaa häntä osattomuuteen?
- Minkälaiset asiat tekevät nuoren elämästä mukavampaa? Mitä näistä tarvitaan hyvään elämään? Entä löytyykö joukosta sellaisia asioita, joista voisimme ehkä luopua?
- Mistä nuoret unelmoivat? Onko nuorilla kaikkialla maailmassa samankaltaisia pelkoja, unelmia, ja tulevaisuuden haaveita?

Hahmosta tulee hyvä kartta sille, mikä elämässä oikeasti on tärkeää, mitä kaikkea hyvään elämään vaaditaan ja minkälaiset tekijät voivat vaikuttaa nuoren mahdollisuuksiin tai ajaa nuorta osattomuuteen. On hyvä korostaa, että harjoitukseen ei ole oikeita eikä vääriä vastauksia. Eri ihmisille asiat voivat olla eritavoilla tärkeitä. Tarkoituksena ei ole arvottaa kenenkään mielipiteitä, vaan herättää keskustelua. On myös hyvä muistaa, että Suomessakin on paljon köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Listatut asiat eivät ole kaikkien saatavilla. Ja toisaalta materiaallinen hyvinvointi ei myöskään välttämättä tuo onnellisuutta. Useiden tutkimusten

mukaan nuorten mielenterveysongelmat ja yksinäisydentunne ovat kasvaneet materiaalisesta hyvinvoinnista huolimatta.

OSA 2. Syventäminen (sopii erityisesti yläkouluun ja toisen asteen opiskelijoille)

Hahmoa voidaan tarkastella myös kestävän kehityksen näkökulmasta: Mitä tarvitaan enemmän ja mitä vähemmän hyvään elämään?

Tutustutaan yhdessä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin liitteenä olevan Agenda 2030 julisteen kautta tai katsomalla Suomen Unicefin video *Maailman suurin oppitunti 1*: <https://www.unicef.fi/koulut/ihmisoikeus-ja-globaalikasvatusmateriaalit/videot/maailman-suurin-oppitunti-osa-1/>. Pohditaan yhdessä, mitä kestävä kehitys tarkoittaa? Miksi kestävän kehityksen tavoitteet on laadittu? Miten voimme osallistua yhteisiin talkoisiin tavoitteiden saavuttamiseksi?

Palataan sitten tarkastelemaan aiemmin tehtyä ihmishahmoa. Keskustellaan yhdessä:

- Miten kestävä kehityksen tavoitteet liittyvät nuorten elämään ja hyvinvointiin?
- Mikä voi olla esteenä hyvän ja turvallisen elämän toteutumiselle? Mitä yhteyksiä voimme löytää kestävän kehityksen tavoitteiden ja nuorten unelmien, pelkojen tai hyvän elämän esteiden välillä?
- Mitä tarvitaan enemmän, mitä vähemmän hyvään elämään? Voisimmeko kenties luopua joistakin mukavuuksista maapallon kantokyvyn säilyttämiseksi ja globaalin oikeudenmukaisuuden edistämiseksi?
- Millä keinoilla voimme vaikuttaa siihen, että kestävän kehityksen tavoitteet toteutuvat ja nuorilla kaikkialla maailmassa on nyt ja tulevaisuudessa mahdollisuus hyvään elämään?

Lisätietoa YK:n kestävän kehityksen tavoitteista: <https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys>